

Høringssvarskjema: Innspill til kommende stortingsmelding om helseberedskap – tema: Digital sikkerhet

Kontaktinformasjon

Navn på virksomhet: Apotekforeningen

Kontaktperson: Maren Krogh

E-postadresse: maren.krogh@apotek.no

- 1) Er det mangler i beskrivelsen av pågående initiativer knyttet til digital sikkerhet i nasjonal helseberedskap (kapittel 2), i form av initiativer som ikke er beskrevet, eller mangler i eksisterende beskrivelser? Utdyp gjerne i fritekstfeltet.

Ja Nei Har ingen kommentar

Apotekforeningen mener beskrivelsen av arbeidet med EHDS er mangelfull. Dette arbeidet kan påvirke private aktører som er en del av helse- og omsorgstjenesten, eksempelvis apotek. Det bør også beskrives hvilke initiativ som pågår fra norske myndigheter inn i dette arbeidet.

- 2) Er det mangler i vedlegget med oversikt over eksisterende tiltak knyttet til digital sikkerhet i sektoren (vedlegg A) i form av tiltak som ikke er beskrevet, eller mangler i eksisterende beskrivelser? Utdyp gjerne i fritekstfeltet.

Ja Nei Har ingen kommentar

Ved utdypning, angi tiltak, ansvarlig, relevant for, beskrivelse:

Apotekforeningen mener at det mangler tiltak for å identifisere og ansvarliggjøre overordnede eiere av verdikjedene, og som en forlengelse av dette bør det kravstilles konkrete tiltak for å bygge inn motstandsdyktighet inn i verdikjedene, og ikke kun i enkeltelementene i verdikjeden. De lange digitale verdikjedene består av mange ulike aktører, med ulike krav, og aktørene har ikke oversikt over sine avhengigheter eller hvilken avhengighet andre aktører har til dem. E-resept er et godt eksempel på en slik digital verdikjede med mange aktører og mange avhengigheter. Her gjør aktørene mye bra hver for seg, men hva skjer hvis Reseptformidleren, PREG eller andre støttesystemer er nede over lenger tid eller har feil, og hvordan forholder aktørene seg til dette? Kunne det f.eks vært arkitekturmessige tiltak i verdikjeden til E-resept, for å bygge en mer robust løsning for utleveringer av medisiner til innbyggere ved feilsituasjoner.

- 3) Er beskrivelsen av utfordringsbildet (kapittel 3) i tilstrekkelig grad dekkende for den reelle situasjonen? Utdyp gjerne i fritekstfeltet.

Ja Nei Har ingen kommentar

Kapittel 3 er i all hovedsak en svært god beskrivelse av utfordringsbildet. Eneste innspill er vedrørende underkapittel «Udekket kompetansebehov»: Her pekes det både på manglende kunnskap og forståelse hos toppledelsen og styrer (som kan medføre feilprioritering eller nedprioritering av nødvendige sikkerhetstiltak), samt knapphet på personell med sikkerhetskompetanse (som er en generell utfordring både nasjonalt og internasjonalt, at det rett og slett er vanskelig å få tak i ressurser med nødvendig kompetanse). Disse to momentene kunne ha vært splittet i hvert sitt underkapittel for økt synlighet da begge er svært viktige. Det første dreier seg om at styrer og toppledelse må innse at man må gjøre et løft hva gjelder informasjonssikkerhet, mens det andre dreier seg om å dekke inn et kompetansebehov for å kunne gjøre et slikt løft. En erkjennelse av at man har et udekket kompetansebehov er egentlig viktigere enn at man faktisk har et udekket kompetansebehov. Da har man i alle fall innsett realitetene og kan styre etter det.

Apotekforeningen savner videre en beskrivelse av hvordan sentralisering og digitalisering av journalsystemer kan påvirke sikkerhetsbildet og personvernssynet.

4) Beskriver de foreslåtte målene for digital sikkerhet og beredskap i helse- og omsorgssektoren (kapittel 4) et passende og dekkende målbilde? Utdyp gjerne i fritekstfeltet.

Ja Nei Har ingen kommentar

I hovedsak er dette gode og dekkende mål. Likevel er ingen av foreslåtte målene faktisk målbare og oppnåelse av målene vil være en skjønsmessig vurdering. Hva med å konkretisere og gjøre de «SMART»? Kanskje kunne man også ha tatt initiativ til at aktørene i sektoren bevegde seg i retning av informasjonssikkerhetsertifiseringer (iht. kjente sertifiseringer som NIST, SOC Type II, etc.) alternativt en mer bransjespesifikk modenhetsanalyse/-vurdering som drar veksler på NSMs grunnprinsipper. Dette ville ha gjort det enklere å faktisk diskutere på hva slags nivå bransjen befinner seg på, inkludert hvor man er gode og hvor man er mindre gode. Videre savnes også en bedre beskrivelse av digital sikkerhet og beredskap i helse og omsorgssektoren ifm. utvikling av nye løsninger i sektoren da man ofte står overfor nybrottsarbeid hvor spørsmål om sikkerhet og beredskap kan spille en vesentlig rolle i utviklingen.

5) Er de foreslåtte innsatsområdene og de foreslåtte tiltakene (kapittel 5) hensiktsmessige, og er de realistiske å gjennomføre? Utdyp gjerne i fritekstfeltet.

Ja Nei Har ingen kommentar

Apotekforeningen anser innsatsområdene og tiltakene som hensiktsmessige. Derimot savnes en kommentar om hvordan skal man måle oppnåelse av disse og hvordan skal man kunne si noe konkret om dagens situasjon, etc.

6) Tilbakemelding på innsatsområde 1: Videreutvikling av eksisterende nasjonale virkemidler

Apotekforeningen støtter forslag til tiltak om å videreutvikle Normen, i den forbindelse foreslår vi

at det lages veiledere som kan legges til grunn for videreutvikling i sektoren. Slike veiledere kan danne viktig grunnlag for samutvikling i sektoren og sette standarder for utviklingen.

7) Tilbakemelding på innsatsområde 2: Kompetanse og sikkerhetskultur

Et av de foreslåtte tiltakene er å bidra til økt oppmerksomhet på digital sikkerhetskompentanse i helsefaglige utdanninger. Apotekforeningen ønsker ifm dette tiltaket å påpeke at det er viktig at løsningene som utvikles også har fokus på brukervennlighet i en hektisk hverdag, og ikke bare sikkerhet.

8) Tilbakemelding på innsatsområde 3: Planverk og øvelser

9) Tilbakemelding på innsatsområde 4: Etterlevelse og oppfølging

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.

10) Tilbakemelding på innsatsområde 5: Ny teknologi og digitale verdikjeder

Som det til dels er adressert i spørsmål 2 vil det være essensielt for sektoren å få oversikt over de digitale verdikjedene og avhengigheter på tvers mellom aktørene. Apotekforeningen mener det bør opprettes et arkitekturforum eller tilsvarende for å adressere felles utfordringer og lage felles forståelse mellom aktørene i verdikjeden, og hvordan samhandling og systemene skal designes for å bygge verdikjeder som er mest mulig robuste og kan ha innebygget motstandsdyktighet for feilsituasjoner.

11) Tilbakemelding på innsatsområde 6: Støtte til mindre virksomheter

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.

Andre innspill og tilbakemeldinger

Apotekforeningen vil avslutningsvis minne om at apotekbransjen er en viktig aktør i et helhetlig sektorbilde. Nye tjenester og løsninger som utvikles for helsesektoren bør også hensynta apotekenes rolle. Særlig viktig vil dette være i det kommende arbeidet med EHDS.

Apotekforeningen mener også at man der det er mulig, bør angi hvem aktør / hvilke aktører som er ansvarlig for å følge opp hvert enkelt tiltak.